



Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming

Controlestelsel voor het werken met ioniserende straling

Werkt u met ioniserende straling? Dan moet u weten dat sinds 6 februari 2018 de regelgeving op het gebied van stralingsbescherming is veranderd. Vanaf die datum is het Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming, dat het Besluit stralingsbescherming vervangt, van kracht. Deze factsheet gaat in op de veranderingen in het controlestelsel, dat het werken met ioniserende straling regelt.

Situatie tot 6 februari 2018

Voor het werken met ioniserende straling bestond in het Besluit stralingsbescherming (Bs) een verplichting tot *melding of vergunning*. Voorschriften voor het veilig werken met bronnen van ioniserende straling waren opgenomen in de Uitvoeringsregeling stralingsbescherming en de vergunningen.

Veranderingen sinds 6 februari 2018

In het nieuwe Besluit basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Bbs) is in hoofdstuk 3 het *controlestelsel* geïntroduceerd. Dit is het systeem van kennisgevingen, registraties, vergunningen en toetsing waarmee de overheid het gepland gebruik van ioniserende straling reguleert.

Op basis van het (veiligheids)risico voor mens en milieu, van gering naar hoog, geldt de verplichting tot *kennisgeving, registratie of*

vergunning. De bijbehorende voorschriften in de diverse onderliggende regelingen, de ANVS-verordening en de vergunningen zijn eveneens op het risico afgestemd. Dit wordt ook wel de *graduele aanpak* genoemd hoe hoger het risico, hoe strenger de eisen en het toezicht op de handelingen.

Werkt u met bronnen van ioniserende straling met een zeer beperkt (veiligheids)risico? Dan is controle door de Autoriteit Nucleaire Veiligheid en Stralingsbescherming (ANVS) mogelijk niet nodig en kunnen de handelingen, na toetsing vooraf, worden *vrijgesteld*. Het *vrijgeven* van materialen vindt plaats nadat u handelingen heeft beëindigd en als na toetsing is gebleken dat controle door de ANVS niet langer nodig is. Voor *vrijstelling* en *vrijgave* wordt getoetst aan grenswaarden die zijn opgenomen in het Bbs.

Het controlestelsel



Wat verandert er?

- Voor het werken met ioniserende straling geldt voortaan de verplichting tot kennisgeving, registratie of vergunning.
- De kennisgeving en registratie vervangen daarbij de oude meldplicht.
- De kennisgeving is vergelijkbaar met de oude melding, in die zin dat geen besluit van de ANVS volgt.
- De registratie is een ‘standaard vergunning’, waarvoor de betreffende voorschriften in de regelgeving zijn opgenomen. Op een aanvraag tot registratie volgt een besluit van de ANVS.
- De indeling van handelingen met bronnen van ioniserende straling in kennisgevingplicht, registratieplicht of vergunningplicht is ten opzichte van het Bs gewijzigd. Belangrijke wijziging daarbij is het vervallen van de maximale hoogspanning van een röntgentoestel als indelingscriterium. Daarvoor in de plaats komt een indeling per toepassing. Voor ingekapselde bronnen wordt de A/D-waarde als indelingscriterium ingevoerd.
- De grenzen voor vrijstelling en vrijgave van handelingen en radioactieve materialen zijn internationaal gelijk getrokken.
- Er geldt in een aantal gevallen de verplichting een beveiligingsplan, een beëindigingsplan en een bedrijfsnoodplan in te dienen.
- Voor hoogactieve bronnen geldt voortaan de verplichting om een overeenkomst met de leverancier of fabrikant van de bronnen te sluiten voor het veilig beheer en de controle van de hoogactieve bron, ook wanneer deze niet meer in gebruik is.

Wat betekent dit voor u?

Werkt u met bronnen van ioniserende straling? Dan moet u vooraf kennisgeving doen of toestemming vragen aan de ANVS voor het uitvoeren van de handeling. Dit laatste doet u door het aanvragen van een registratie of vergunning. In welk geval u een aanvraag voor een registratie of vergunning moet indienen kunt u vinden in het [Stappenplan: wanneer vraagt u een vergunning of registratie aan?](#)

De wijzigingen in het controlestelsel werken door in meerdere sectoren. Voor tandartsen geldt bijvoorbeeld voortaan altijd een vergunningplicht voor Conebeam CT toestellen. Ditzelfde geldt voor het gebruik van mobiele röntgenapparatuur door dierenartsen. Gebruikt u ingekapselde bronnen voor bijvoorbeeld meet-, regel- of ijkdoeleinden? Dan zijn handelingen met een ingekapselde bron voortaan registratieplichtig als de A/D-waarde lager is dan 0,01.

De grenswaarden voor vrijstelling of vrijgave van radioactieve stoffen zijn gewijzigd. Dit heeft effect op de afvalverwerking, olie- en gaswinning, geothermie en de industriële en medische sector.

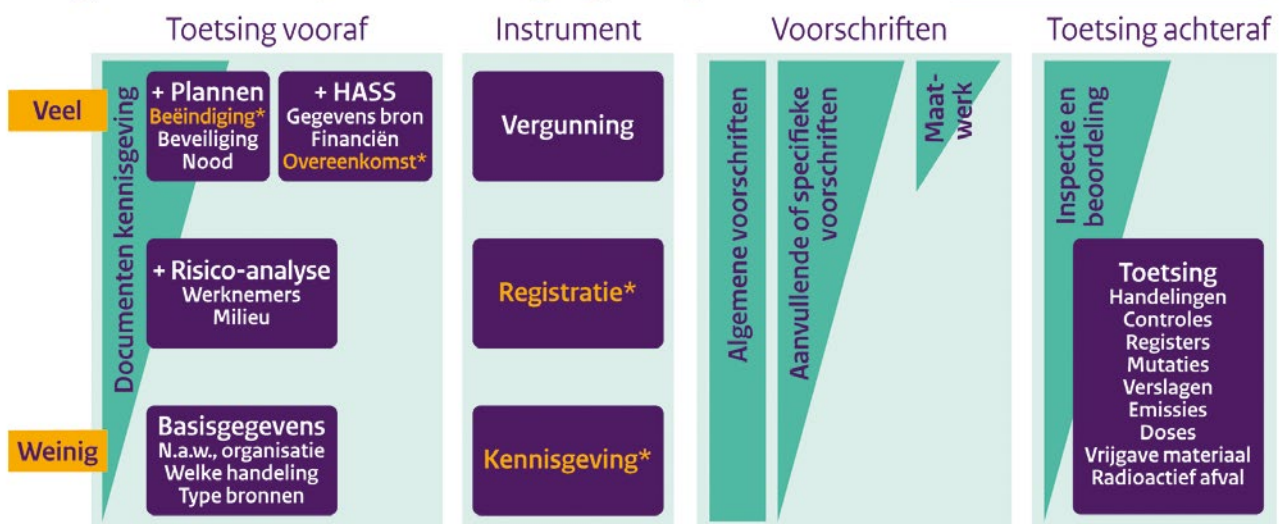
De voorschriften voor het veilig werken met ioniserende straling zijn op een aantal punten aangepast. Gebruikt u ingekapselde bronnen voor industriële radiografie of andere categorie-1, -2 of -3 bronnen? Dan dient u een beveiligingsplan in, waarbij ook aandacht is voor dreiging (bijvoorbeeld diefstal) vanuit de eigen organisatie. Tevens stelt u een bedrijfsnoodplan op. In enkele gevallen is ook een beëindigingsplan vereist. In dit plan beschrijft u welke (financiële) voorzieningen u treft voor de beëindiging van het gebruik, en de wijze waarop u de bron afvoert.

Nieuwe, digitale dienstverlening

Tegelijk met de invoering van het Bs introduceerde de ANVS een nieuw systeem voor digitale dienstverlening. Hiermee verandert het aanvragen van registraties en vergunningen. Het ANVS-loket verwerkt sinds 6 februari 2018 kennisgevingen en registraties digitaal. De digitale aanvraag van vergunningen volgt in de loop van 2018.

De graduele aanpak in de regelgeving

* NIEUW IN DE GRADUELE AANPAK



Overgang naar de nieuwe regelgeving

De nieuwe regelgeving kent voor een beperkt aantal situaties een overgangstermijn.

Werkt u met een bron van ioniserende straling die voorheen niet onder het controlestelsel viel? Dan moet u voor 6 mei 2018 een kennisgeving (aanvraag voor registratie of vergunning) doen.

Moet u een melding voor het werken met een bron van ioniserende straling omzetten in een registratie of vergunning? Dan geldt voor toestellen en ingekapselde bronnen een overgangstermijn van twee jaar.

Voor werkzaamheden met natuurlijke bronnen geldt een overgangstermijn van drie maanden. Dus vóór 6 februari 2020 of 6 mei 2018 vraagt u de registratie of vergunning aan.

Voert u binnen een locatie meerdere handelingen uit, die behoren tot verschillende categorieën zoals opgenomen in artikel 3.8 en 3.10 van het Bbs? Dan geldt een vergunningplicht.

Voert u handelingen uit met meerdere bronnen? Dan vindt sommatie plaats over de verschillende bronnen volgens de methode in de ANVS-verordening basisveiligheidsnormen stralingsbescherming (Vbs). De uitkomst van de gesommeerde waarde is (mede) bepalend voor het vaststellen van de registratie- of vergunningplicht.

Bent u verplicht een beëindigingsplan te hebben? Dan moet u hier uiterlijk 1 januari 2020 gevolg aan hebben gegeven.

Meer informatie

Het Rijk faciliteert ondernemers, vergunninghouders, deskundigen en eindgebruikers met diverse communicatiemiddelen in een toolkit, waarin meer informatie staat over de nieuwe regelgeving stralingsbescherming. Zie: autoriteitnvs.nl/stralingsbescherming. Heeft u specifieke vragen of wilt u meer informatie? Neem dan contact op met de ANVS.

Februari 2018

Deze tekst kwam tot stand in samenwerking met partners binnen het Rijk, bedrijfsleven en deskundigen die werken aan stralingsbescherming. Aan de inhoud van deze factsheet kunnen geen rechten worden ontleend.